

Nota

TER BESLUITVORMING

Betreft

Nota bij conceptadvies beheren en bewaren chatberichten

Aan: Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Van: Bureau ACOI, team advisering

Bijlage(n)

1

Datum

28 november 2022

Kenmerk

2022-0000652621

Contactpersoon

Pagina

1 van 4

Aanleiding

Op 1 december staat het conceptadvies over het beheren en bewaren van chatberichten op de agenda van de collegevergadering. Dit is de laatste inhoudelijke bespreking.

De vervolgplanning is:

- Na verwerking van uw reactie, gaat het concept op 5 december onder embargo en voor een controle op feitelijke onjuistheden naar contactpersonen bij het ministerie van BZK, het ministerie van OCW, de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, het Nationaal Archief, en de koepelorganisaties van decentrale overheden (VNG, IPO en de UvW). Het ministerie van AZ heeft aangegeven geen behoefte te hebben aan feitencontrole door hen.
- Op 12 december ontvangt u de definitieve versie, ter vaststelling in de collegevergadering van 15 december.
- Hierna gaan we verder met de vormgeving en zullen wij de lancering op 19 januari voorbereiden.

Bespreekpunten / beslispunten

- Kunt u zich vinden in de hoofdlijnen van het advies, en de aanbevelingen aan bewindslieden van BZK en OCW en andere overheidsorganen? Zie hiervoor in het bijzonder de samenvatting, hoofdstuk 5 en hoofdstuk 7.
- Heeft u voorstellen voor een aansprekende titel?

Toelichting

Ten opzichte van de vorige versie zijn verwerkt:

- Reacties van collegeleden op het concept van 3 november.
- Informele feedback van experts in ons netwerk; deze was overwegend positief.
- Reacties van twee onafhankelijke deskundigen, Charles Jeurgens (hoogleraar archivistiek aan UvA) en Cornelis van der Sluis (advocaat en Woo-specialist). Deze tegenlezers hadden o.a. kanttekeningen bij de scope: het advies bevat volgens hen te weinig algemene beschouwingen over zowel de Archiefwet als de (uitvoerbaarheid) van de Woo. Ter vergadering zullen we hun visie over de omgang met chatberichten toelichten.

De reacties hebben geleid tot het volgende:

- In het advies is toegevoegd dat het doel is een collectieve norm te vestigen, die de verantwoordelijkheid is van de organisaties in i.p.v. van individuele medewerkers.
- Aanscherping van de onderbouwing, in het bijzonder van het advies om chatberichten van medewerkers die geen (structurele of tijdelijke) sleutelfunctie bekleden onbeheerd te laten. Dat wil zeggen dat deze chatberichten op telefoons blijven staan en medewerkers hun chatgeschiedenis zelf naar behoefte mogen opschonen.
NB: Hiervoor gebruiken we niet meer de term 'bewust onbeheerd', maar 'geen maatregelen'. Die formulering sluit beter aan bij de bedoeling van de (huidige en nieuwe) Archiefwet.
- Gehandhaafd is de aanbeveling aan sleutelfunctionarissen om communicatie uit hoofde van hun ambt te scheiden van privé en partijpolitieke communicatie (d.w.z. over verenigingszaken met partijgenoten).
- In hoofdstuk 1 is de afbakening van dit advies toegelicht. Centrale vraag was een operationele oplossing voor het beheren en bewaren van chatberichten. In latere adviezen komt het college breder te spreken over archivering en openbaarheid.

De ondertitel is: advies over het beheren en bewaren van chatberichten.

- In de maatschappelijke discussie worden deze benamingen door elkaar gebruikt. Het zijn echter twee verschillende stappen van archivering die we goed moeten blijven onderscheiden, ook in de verdere communicatie.
- Stap 1 is: op welke wijze brengt een organisatie informatie onder beheer (duurzaam toegankelijk maken en houden). Stap 2 is: hoe lang bewaart de organisatie vervolgens de beheerde informatie, dat kan tijdelijk zijn dus een aantal maanden of jaren, waarna vernietiging moet plaatsvinden, of blijvend dus voor de eeuwigheid bij archiefdiensten.

Betrokken partijen

We vragen de Staatssecretaris Cultuur en Media om op dit advies z.s.m. een openbare reactie te vragen van de Rijksarchivaris.

- Wij achten dit belangrijk omdat de ministeries volgens de Archiefwet de Rijksarchivaris moeten betrekken bij het ontwerpen van hun selectielijsten, dus ook bij de gezamenlijke aanvulling voor chatberichten die wij de Minister van BZK willen laten maken. De vaststelling van het ontwerp gebeurt uiteindelijk door de Staatssecretaris Cultuur en Media.
- Het is belangrijk dat de Rijksarchivaris zo vroeg mogelijk laat weten of zij het ACOI advies ondersteunt of nog dingen anders zou willen. Beter nu en in alle openheid, dan pas veel later, namelijk tijdens het gesprek van minister BZK met het Nationaal Archief over de ontwerp-selectielijsten.

Financiële/juridische overwegingen

Voor ACOI zijn er geen consequenties.

Het advies houdt rekening met de wetgeving en uitvoerbaarheid. Wij menen dat het advies in lijn is met de Archiefwet, maar ACOI is adviseur, geen toezichthouder of rechter. Een aanbeveling is om voor omvangrijke Woo-verzoeken in overleg met de verzoeker een getrapte aanpak te kiezen, die pas in laatste instantie zou nopen tot het eventueel zoeken naar chatberichten die zich nog bevinden op telefoons. Of dit stand houdt, is aan de praktijk en zo nodig jurisprudentie.

Communicatie

Onder meer komt er een samenvatting voor algemeen publiek. Wij zullen voor de lancering op 19 januari 2023 voor alle collegeleden Q&A's maken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nota's die gebruikt zijn ter voorbereiding van een advies van het Adviescollege aan regering en parlement (niet: bemiddelingszaken), worden tegelijk met het betreffende advies actief openbaar gemaakt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Classificatie
1	Advies over het beheren en bewaren van chatberichten bij de overheid	Concept